

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopis se ne vračajo. — Za inserate se plačuje listno temeljne pristojbine ter od vsake petič-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnikom za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četr let 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Govor profesorja dr. J. Žmavca

ob narodni slavnosti v Št. Juriju
na Ščavnici dne 30. avgusta 1903.

„Dragi mi rojaki! Danes stojim pred Vami kot slavnostni govornik, a ne vem, ali si zaslužim to ime. Ne bom Vam govoril v visoko letečih besedah in Vas tako navduševal za domovino, ampak govoriti hočem prosto in domače, kakor bi se razgovarjali med seboj, ker le tako se naučimo kaj in tako govorjenje se še potem razpleta dalje. Govoriti hočem, kako se naj ravna in razširi delovanje bralnega društva na kmetih. Posebno so pa moje besede danes namenjene Vam, mladeniči jurjevski, h katerim še nisem imel prilike govoriti. Mladeniči! Vedno govorite: Mi gremo naprej, in to se sliši nekako bojevito in ognjevito. Vi pa morate tudi iti v resnici naprej, v dejanju, ne v praznih besedah. Da se gre v resnici naprej, mora mladenič znati napredovati z zavestjo, da v slabih razmerah živimo! Sodbo, kako gre našemu ljudstvu, črpal sem iz izkušnje, iz tega, kar sem videl sam, ali čital po časnikih. In če je le ena četrtnina vsega tega res, kar se piše, je že zelo hudo. Marsikaj bi bilo drugače, če bi se domačini, vsaj nekateri, poprijeli resnega dela, da bi dajali vzgled in navajali druge k posnemanju. Če kdo od nekd pride, drvi vse za njim, domačina pa prezirajo. In morebiti ima ta še večje zmožnosti, in to že v tem, ker pozna svoje rojake. Pozneje pa, ko izgube na ta ali oni način voditelje, obični cela stvar in ves trud je bil skoro brezuspešen.

Najslabše je pa, da si ljudje ne vedo nič pomagati, ako se gre za volitve v okrajni zastop, deželni in državni zbor, pa tudi v občine. Iz tega je razvidno, da ljudje nimajo pravega obzorja. Današnje, zvito urejene državne zakone treba poznati vsaj nekoliko, da se ve, kako se naj nastopa, da uspešno delujemo. Zato naj skrbe bralna društva, da se ljudje, posebno mladeniči pouče o zakonih, kolikor toliko v občinskem, deželnih, državnih itd. Ker pa Vam ni mogoče iti na vseučilišče na Dunaj, ali drugam, obrnite se na uredništva „Slov. Gosp.“, „Domovino“ itd., da Vam jih ti preskrbe. Zakone je treba potem med seboj v pogovorih razlagati. Tudi v ljudskih šolah je treba takega pouka. Za župane si pa volite može, ki ne bodo odvisni od vsakega pisarja, ker dobro urejena država sloni na dobrih občinah. In zato treba poznati zakone. V okviru razmer, v katerih Vam je živeti, morate poznati predpise in zakone, kakor mora poznati vojak, orožnik itd. svoje zakone.

Pri nas je pa tudi bore malo zanimanja za gospodarska vprašanja. Po listih se vedno pritožujejo o tem, da nam manjka strokovnih šol, ter h koncu pristavljajo vzdihljaj: Vlada nam pač ni naklonjena. Seveda, če bomo drugih čakali, ne dobimo nič, ampak pomagajmo si sami, sami se izobrazujmo, sami se učimo ter delajmo na to, da nam bo vlada morala dati. Tudi gospodarstvo je dandanes važna zadeva in pri nas na Južnem Štajarskem je grozno zanemarjeno. Ako bodemo v gospodarskih strokah trdni, imeli bomo trdno podlago. Izobrazba ni gospodarstvo, to Vam bodi dragi mladeniči, vedno pred očmi. Kakor se nihče ne ozira na reveža in če je ta

povrh še zabit, še manj, istotako se ne ozirajo veliki narodi na majhne, revne. Storimo torej, da bo naš narod postal izobražen in gospodarski trden, in upoštevati nas bodo morali drugi, vlada se bo morala ozirati na nas. Najhujši naš sovražnik je pa zavist ali nevoščljivost. Marsikdo pozna, kaj je dobro, pa noče povedati drugim. Če hočete napredovati, morate biti vsi za enega, vsak za vse. Ljudi kraja se spozna po cestah, kakršne imajo. Zatorej je treba skrbeti, da bodo povsod dobre ceste, vsakdo naj nekaj žrtvuje. Kjer so dobre ceste, v dotični kraj prihajajo radi kupci itd. in s tem se viša blagostanje kraja. Kjer so pa ceste takšne, da bi si človek, posebno po noči, lahko potrl noge in izgubil vse zobe, tam pač ni pričakovati, da bi blagostanje rastlo, da bi napredovali.“ (Mladenič R. Nemeč nasvetuje mlekarstvo. G. dr. Žmavc nadaljuje.) „Za mlekarstvo nam manjka izobraženih ljudi, ki bi nam to vodili. Zato so propala skoro vsa taka podjetja, ker pravih razumnih voditeljev ni bilo. To povdarjam posebno Vam mladeniči, da se, kdor hoče voditi kaj enakega, izvežba posebno v dotičnih strokah. Če ste Vi združeni, ne morejo Vas nepošteni kupci opehariti, in tako morebiti tudi spraviti okraj ob dobro ime.“ Mnogo je še govoril g. slavnostni govornik, nam priporočal to in ono, vendar predolgo bi trajalo, da bi vse navajali, to že zato, ker je premalo prostora. H koncu svojega govora je vzkliknil: „Mladeniči, dekleta! Ne skrbite samo za veselice, ampak bolj za svojo stanovsko, strokovno izobrazbo. Isto navdušenje, katero Vas je vodilo, ko ste si prvokrat segali v roke ter sklenili delovati složno in z vsemi močmi za obstoj svojega naroda, isto navdušenje, ki Vas je navdajalo sedaj pri delu, ko ste svojim domačinom priredili to slavnost, isto navdušenje prihranite še dalje! Korakajte hrabro naprej.“

Našim občinam!

Od kar veje iz Gradca neki veter, kateri ima neko skrivno silo ponemčevanja naših uradov v sebi, opazujemo po Slovenskem, s kakimi sredstvi se pritiska na urade, posebno sodnije, davkarije, glavarstva ter s temi uradi uradno delujočimi občinskimi uradi, da se kolikor le možno nemško uraduje.

Na dnevnem redu je tu izrek: ako stranka odločno ne zahteva in ako je nemškega jezika vešča in naj si bode še tako odločno narodna, sestavi se naj nemški spis, izda se naj nemško potrdilo ali nemška tiskovina, listina, ter naj se tudi od občin, župnij itd. zahtevajo nemška poročila na nemška vprašanja.

In ta izrek najde rodovitna tla, kajti občinski predstojniki z malimi izjemami blagohotno ustrezajo višjim uradom s pokvarjeno nemščino, o župnijskih uradih ne govorimo, kajti tu jih je malo, da sploh kedaj slovensko uradujejo.

Poznamo sodišča na Spodnjem Štajarskem, katera ostentativno kmetom dajejo le nemške rešitve, a poznamo pa tudi naše takozvane v narodnih rokah ležeče občine, katere ne poznajo druge pisave kakor pokvečeno nemščino v uradu, in posledica je, da se sodišča in glavarstva ostentativno upirajo slovenskemu uradovanju, in

da je zaman pri višjih inštancah se pritoževati ker se nadsodišče, namestništvo itd. sklicuje na nemško uradovanje občin, vsled česar je dovolj dokazano, da ljudstvo nemško zastopi, in da ni potreba slovenskega uradovanja.

Iz teh vzrokov smemo trditi, da šo v prvi vrsti naši občinski zastopi, potem župni uradi, okrajni zastopi itd. provzročitelji, da se naše pravice kratijo, da se zaničuje naš jezik. Može, ali vas ni sram, da se mora taka obsodba izreči, ali ne čutite zlo, katero našemu borečemu narodu napravite, sploh ne smatrate se več Slovence, odkar smete vaše ime postaviti pod nemške vloge, in slednjič mislite, da se vam bode med cedil brez ugovora?

Motite se, tisti katerim se mislite prikupiti, tisti vas ocenjujejo kot in se rogajo nad vašo narodno mlačnostjo.

Ako ste res narodnjaki, in ako vam je narodni napredek in dosega narodnih pravic v vsakem oziru sveta, potem vrzite takozvano mlačnost in izdajstvo v propad, da se nikdar več ne porabi — in pričnite samo slovenski uradovati, za kar vam bode ves narod hvaležen.

Ne pošiljajte sodnijam, glavarstvom itd. nemških vlog, nemških tiskovin, ne izpolnjujte prijave davka itd. v nemščini, sploh zaprite nemščini duri in poslužite se le slovenščine — kajti to pravico imate postavno zajamčeno. — k

Celjske in štajarske novice.

(Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju) se vpisujejo učenci v prvi razred za prihodnje šolsko leto 16. septembra od 8. do 11. ure. Sprejemni izpit se začne dne 16. septembra ob 11. uri dopoldne. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v I. razred, morajo biti spremljani od svojih staršev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krsti list in pa šolska spričevala.

(Ljubosumnost „Slov. Gospodarja“.) „Gospodar“ je v veliki skrbi za blagor Polskave iznašel v poročilu „Domovine“ o tamošnjem shodu gorostasno netočnost v tem, da smo mi imenovali Polskavo „naselbino“! Še večja skrb se je pa „Gospodarja“ polotila, ko je izvedel, da je zveza slovenskih gasilnih društev sklenila smatrati „Domovino“ za svoje glasilo. „Gospodar“ je v velikih skrbeh ali bodo vsa društva s tem zadovoljna, zlasti, ali bodo pač zadovoljna tudi ona, katera bode on zoper ta sklep iz ozirov za narodni blagor nahujskal. Vidite, dragi bralci, kaj vse ljubezen s'tri.

(Volitve v celjski okrajni zastop) se bližajo in celjskim „Nemcem“ so se začele neznanško cediti sline po tej korporaciji. Seveda, saj to je res prav lahko umljivo, če človek pomisli, da je v zadnjem času mesto izdalo tisoče in tisoče za nakup raznih hiš po Celju, pri čemer se je tudi pošteno vrezalo. Razna ponemčevalna društva, „šulferajn“, „südmarka“ itd. potrebujejo vedno večje vsote, a mestna blagajna se odlikuje s strašansko praznino. Zato je res popolnoma umljivo, da se cede celjskim nemškim gospodom sline po okrajnem zastopu, po denarju slovenskih davkoplačevalcev. Razvili so velikanško agitacijo. Mnogo jim je tudi pomoglo pone

zaroto, ali prišli so jim na sled in dosedaj jih je že aretiranih nad 30. Belgrajsko vojaštvo je že od četrtka konsignirano v vojašnicah. Kralj bo baje zelo blagohotno postopal proti zarotnikom in jim naložil le majhne disciplinarne kazni.

(V Macedoniji) se vrše kruti boji med vstaši in Turki. Med vodji vstašev je tudi general Cončov, ki je bil baje pri knezu Ferdinandu jako priljubljen. O Borisu Sarafovu se razširja vest, da je padel v boju, kar je pa najbrž izmišljotina Turkov, ki bi radi z njo vstaše prestrašili. Vstaši so zasedli skoraj vse prelaze. Boji so bili pri Prilepu, pri Velesu v gorovju Ilia, kjer so vstaši prišli vojakom za hrbet in jih skoraj vse pobili. Turki vojaki grozovito plenijo in požigajo, kamor pridejo. V hidskem okrožju je 35 krščanskih vasi razdejanih. V Vevčanih so bašibozuki obesili dva pravoslavna svečenika. — Položaj med Bolgarijo in Turčijo je vedno bolj kritičen, in bati se je, da se spopadejo bolgarske in turške čete, ki stražijo ob meji. Bolgariji se ni treba bati, kajti kakor poroča bolgarski uradni list, obstoji med Bolgarijo in Rusijo zveza. Bolgarija bi torej v boju s Turčijo ne bila sama

Loterijske številke.

Trst, 5. septembra 1903: 70, 78, 5, 7, 62.
Linc, „ „ „ 61, 34, 32, 13, 29.

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme v trgovini **Antona Ošlaka** (376) 2-2 v Ponikvi ob juž. žel.

Poštna upraviteljica

se išče za poštni urad na Spod. Štajarskem.

Ponudbe sprejema **M. Dlouhy**, Brežice štev. 49. (375) 2-2

(374) **Starejši, neoženjen** 3-2

poslovodja

se sprejme v trgovini z mešanim blagom v trgu na Spodnjem Štajarskem.

Kje, se poizve pri upravnistvu „Domovine“.

Učenec

z dobrim šolskim spričevalom se sprejme takoj v trgovini z mešanim blagom pri **Ivanu Elsbacherju v Kozjem.** (368) 3-3

Trgovski pomočnik

(364) 2-2

z dežele

z dobrimi spričevali in

trgovski učenec

iz boljše hiše se takoj sprejmeta v trgovino **VINKA ZORKO** pri Sv. Andražu v Slov. goricah.

2 deklici ali 2 dijaka

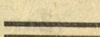
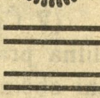

iz boljše rodbine se sprejmeta v boljšo obitelj na hrano in stanovanje. —

Na razpolago je glasovir.

Naslov pove upravnistvo

„Domovine“. (380) 3-1

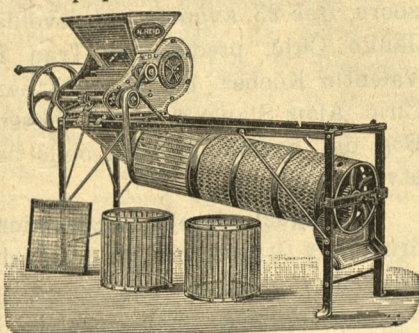

K sezoni!

Trgovina z železnino „**MERKUR**“ Peter Majdič
Celje, Stajarsko *** Podružnica v Kranju, Gorenjsko

priporoča

svojo veliko zalogo različnih poljedelskih strojev, kakor: gepeljne, mlatilnice, čistilnice, slamoreznice, mline in stiskalnice za grozdje in sadje, vetrnice, brane za njive in senožeti, pluge itd.

po najnižjih cenah. (398) —12

Močan **UČENEC** zdrav

15 let star, kateri ima tri meščanske ali gimnazijske razrede, se sprejme takoj v špecerijsko trgovino **MILANA HOČEVAR** v Celju, Glavni trg. (349) 3-3

Posestvo

v obsegu 70 johov po 1600 kvadratnih sežnjev, arondirano, v najboljšem stanju, z zadostujočimi poslopji, vsem gospodarskim orodjem in enim johom regeneriranega, zelo rodovitnega vinograda ob deželni glavni cesti, v bližini železnične postaje ne daleč od Zagreba na Hrvatskem

== se prodaja ==

Bogati gozdi v okolici dajejo lepo priliko za izdatno in nepretrgano lesno spekulacijo vsake vrste, kakor tudi raztresenje za ljubitelje lova.

Natančneje podatke daje: **Breković, Peščenica, Lekenik, Hrvatsko.**

Ženitev.

Premožen posestnik v bližini Trsta, stanujoč v Trstu, v najlepši dobi, v 36. letu, lepe postave, priljubne zunanosti in izbornega značaja, želi radi pomanjkanja znanja nežnega spola tem modernim potom se seznaniti z inteligentno gospodično ali vdovo brez otrok, s primerno doto, starost od 18 do 30 let. Želi se takoj poročiti. Le resne ponudbe, če mogoče s fotografijo, naj se blagovolijo doposlati pod šifro

„Srečna bodočnost 1903“

poste restante Trst, do 8. septembra t. l. Za strogo molčečnost se jamči. Priporočeno na pošti, da se ne izročijo pisma v druge roke, kakor samo pod pogojenim izkazom. Odgovor po preteku tega roka. (361) 3-3

Trgovski učencec

krepke postave, z dobrimi šolskimi spričevali, se sprejme takoj v mešano trgovino na deželi. Natančni naslov (369) 3-2 pove upravnistvo „Domovine“.

Tesarji

dobe delo pri

Kranjski stavbinski družbi v Ljubljani. (367) 3-3

Krepkega dečka

iz poštene hiše

sprejme takoj kot

učenca

v trgovino z

mešanim blagom

LAMBERT MALLY

MEDIJA-IZLAKE pri Zagorju ob Savi.

Izplačujoče se postransko opravilo

brez posebnega truda in izgube časa najdejo spoštovane osebe vsakega stanu in povsod s prevzetjem zastopa avstrijske družbe prve vrste, ki sprejema „zavarovanja proti požaru, steklu, proti škodi pri prevažanju, proti tatvini po vlovu in življenja“. — Ponudbe pod „1798“, Gradec, poste restante.

Trgovina z železnino „**MERKUR**“ **PETER MAJDIČ**

v Celju, Graška cesta štev. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železne, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelske a orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žindra, najboljša umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.